

Heriotza eta doluaren prozesuei buruzko trilogia dokumental baten analisi kualitatiboa

Qualitative analysis of a documentary trilogy on the processes of death and mourning

Iñaki Peña Bandres

Osakidetza. Debagoieneko Ospitalea

inaki.penabandres@osakidetza.eus

1. Sarrera

Master Amaierako Lan honek eredu mistoa du, ikerkuntza kualitatibo eta disertazio-aurkezpenaren artean. Azken hamarkada honetan ekoiztutako hiru dokumentalen ikerketa bat da: "Aulki Hutsak" (2013), "Suminetik eta saminetik bakera" (2017) eta "Mendian hil. Hirian hil" (2020). Egilea bera da film hauen gidogilea eta zuzendaria. Arteman Komunikazioa da ekoizlea.

2. Helburuak

Heriotza naturalen eta bat-bateko heriotzen (suizidioa, heriotza perinatalak, motibazio politikoaren erailketak eta mendiko istripuak) arteko puntu amankomunak aztertu.

3. Metodoak

- Lagina: Dokumentalen 32 protagonista, hildako pertsonen 21 senide edota lagun eta 11 osasungile.
- Datu bilketaren teknikak: Elkarriketa erdi-egituratuak, batik bat banakakoak. Ikus-entzunezkoen grabaketen bidez.
- Analisi kualitatiboa gaika, bilaketa bibliografiko batekin osatutakoa.

4. Emaidzak

255 zita, 77 kode eta 3. maila interpretatiboaren 3 kategoria topatu ditugu:

1. Heriotza baino lehen:
 - Zahartzea.
 - Gaixotzea.
 - Heriotzari irabaztea.
 - Heriotza ez ikustea.
 - Heriotza onartzea.

Iñaki Peña Bandres

2. Heriotza:

- Osasungileok bere aurrean.
- Nola.
- Non.
- Noiz.
- Heriotza ona.

3. Heriotza ostean:

- Errituak.
- Dolua.
- Laguntzen duena eta ez duena.

5. Ondorioak

- Estigma osagaia amankomuna da zahartze prozesuan, minbizi eta dementzietan (esperotako heriotzak), eta suizidioa eta indarkeria politikoan (bat-batekoak). Ez dugu topatzen heriotza perinataletan eta mendiko istripuetan.
- Etiologia ez da faktore bakarra heriotza ona eta trauma osteko hazkundera baldintzatzen dituen.
- Barkamena, esker ona, maitasuna eta errukia zeharkako balioak dira hala esperotako nola bat-bateko heriotzetan.
- Zinemaren garrantzia heriotzari aurre egiteko eta dolua lantzeko.

6. Bibliografia

- Alexander, M., Lenahan, P., Pavlov, Anna. (1999) *Cinemeducation: A Comprehensive Guide to Using Film in Medical Education*. CRC Press.
- Berenguera A, Fernández de Sanmamed MJ, Pons M, Pujol E, Rodríguez D, Saura S. (2014). *Escuchar, observar y comprender: Recuperando la narrativa en las Ciencias de la Salud. Aportaciones de la investigación cualitativa*. Institut Universitari d'Investigació en Atenció Primària Jordi Gol.
- Chochinov, H. (2006). Dying, Dignity, and New Horizons in Palliative End-of-Life Care. *Cancer Journal for Clinicians*, 56 (2), 84-103.
- Gómez-Batiste, X., Formiguera, A., Vilaclara, A. (2021). *Fins al final de la vida: Tres experts en atenció pal.liativa ens orienten sobre com cuidar i acompanyar les persones en processos de malalties avançades. Perquè qui estimem ens importa fins a l'últim dia*. (1ª edició). Eumo Editorial.
- Parro-Jiménez E., Morán, N., Gesteira, C., Sanz, J., García-Vera, MP. (2021). Complicated grief: A systematic review of prevalence, diagnosis, risk and protective factors in the adult population of Spain. *Anales de Psicología*, 37 (2), 189-201.